

kérelmére történő árverés jóváhagyásának a megtagadása, vagy pedig annak jóváhagyása tekintetében.

Az 1932. évi augusztus 18.-i szövetségi törvény (bankügynöki törvény) a kisebb banküzlettulajdonosok üzemeire jelentékeny hatással lesz. A törvény mindenfajta bank- és hitelüzletek (különösen a sorsjegyrészlet kereskedés) gyakorlóinak megtiltja azt, hogy 5000-nél kevesebb lakossal bíró helységekből természetes vagy jogi személyeket felkeressenek — kivéve a cégjegyzékbe bevezetett cégeket — abból a célból, hogy megbízásokat szerezzenek vagy ügyletet kössenek, vagy akárcsak megrendeléseket gyűjtsenek. Ez a tilalom kiterjed az üzlet tulajdonosára, alkalmazotaira, de önálló kereskedelmi ügynökökre is. A vevő meglátogatása csak akkor van megengedve, ha kifejezett meghívás folytán történik és e tekintetben a törvény nem tekinti meghívásnak azt, ha az nyomtatott vagy másképpen, mechanikailag sokszorosított formula felhasználásával történik, amelyet a felkeresendő személyhez már előbb, éppen üzletszerzési céllal juttattak. E tilalom áthágása elzárással büntetendő, bankári ipart gyakorlók ismétlődő vagy súlyosabb esetekben az iparjogositvány megvonásával büntetnek.

A hitbizomány szabályozásáról szóló 1932. évi augusztus 18.-i szövetségi törvény alapvető változást idéz elő a hitbizományi jog területén; ezt itt, mint speciálist törvényt, nem érintjük.

Az 1932. évi szeptember 27.-i szövetségi törvény az új váltójogot közli, amely előreláthatóan csak 1934. január 1-én fog életbelépni. Ennek a törvénynek jelentősége abban rejlik, hogy sok más ország váltójogával — köztük Magyarországgal is — tartalmilag egyezni fog, ami a nemzetközi kereskedelmi forgalom szempontjából rendkívül fontos.

UTSZÉLI JOGESET.

A magánjogásznak várnia kellett a következő tárgyalásra és volt egy szabad félórája. A vádlottak személyére való tekintettel nagy port felvert ügyet tárgyalt a büntetőtörvényszék. A magánjogász elhatározta, hogy meghallgatja a tárgyalást egy félórára, hogy kissé felfrissítse büntetőjogi ismereteit — és megfigyelje, hogy magyarazzák és alkalmazzák a büntetőjogászok a bűncselekmények tényálladási elemét képező magánjogi fogalmakat. A magánjogásznak hamarosan kiábrándulásban volt része a saját tudására nézve. Belátta, hogy amint épen e lap hasábjain nemrégiben ismertették a külön kincstári magánjogot, úgy van külön büntetőjogi házi magánjog is.

A kir. ügyész kérdezi a szakértőt: Abból a körülményből, hogy a részvénytársaság ellen abban az időben tömeges perlések és végrehajtások voltak, a vállalat vezetőségének tudnia kellett a fizetéseképtelenségükről?

Szakértő: A mai gazdasági viszonyok mellett . . . (következett a szakértői fejtegetés).

A magánjogász saját tudását eleveníti fel. A Csődtörvény 244. §-a szerint a kereskedő, ha fizetéseit megszüntette, köteles ezt a törvényszéknél bejelenteni a csőd megnyitása végett. Ha kereskedő ellen kielégítési végrehajtást fogyanatosítanak, ha egyébként fizetéseket teljesít is, annál inkább a tömeges perlés és végrehajtás megállapítja a fizetések megszüntetését. Úgy látszik a büntetőjogi gyakorlat máshogy értelmezi e hiteljogi fogalmakat, mert másképen miért az ügyészi kérdés és a szakértői felelet?

* * *

A tárgyalási elnök a tanút abban a kérdésben hallgatja meg, hogy a vállalatnak adott pénz kölcsön vagy óvadék volt-e? Az elnök figyelmezteti a tanút, hogy ha a pénzüsszégnek a vállalat részére való felhasználásába beleegyezett, már nem lehetett abban a tudatban, hogy az adott pénz óvadékjellegű. A tanú azt feleli, hogy ő abban a hiszemben volt mindig, hogy azért óvadékkul adta a pénzt, mert ő nem tudta, hogy az óvadékkul adott pénzt külön borítékban kell tartani.

A magánjogász most már úgy érzi, hogy egész magánjogi tudása a büntetőjog terén való alkalmazás szempontjából nem sokat ér. Az ő magánjogi tudása fedi a tanú feleletét. A bírói gyakorlat szerint a pénzben adott óvadékkot nem kell külön kezelni, csak a felek külön megállapodása alapján, egyébként az, aki az óvadékkot kapja, a többi pénzekkel összevegyítheti, felhasználhatja, a fontos csak az, hogy mikor az óvadékkot adó visszakövetelési joga érvényesíthető lesz, a pénzt neki vissza tudja adni. Ha pedig nem tudja visszaadni, akkor idegen tulajdont használt fel saját céljára.

Sokat hallunk elméletileg is arról, hogy egyes jogi fogalmakat a különböző jogágak területén annak sajátosságai szerint át kell gyurni — de ez nem terjedhet odáig, hogy ami az egyik jogterületen igaz, az a másik jogterületen hamis legyen. Hogy igazodjék akkor el a jogi felelősségét komolyan megfontoló polgár cselekményei jogosságára és következményei felől? A jog nemcsak arra való, hogy utólag lesujtson, hanem hogy a cselekvés előtt határozott tájékoztató legyen, hogy mi a jogos és mi a jogtalan és csak arra igazságos lesujtani, aki már előzőleg tudta, hogy jogtalan ságot cselekszik. A jogszabály azok részére készült, akiknek azt meg kell tartania. Sz—i.